

ботки антикризисной программы, экономического обоснования инвестиционных проектов, выбора варианта реструктуризации, разработки плана санации и др. Корректность оценки в значительной степени определяется обоснованностью рекомендуемых значений, принимаемых в качестве критериев для оценки соответствия каждого локального показателя его безопасному уровню. Формирование таких значений с учетом специфики конкретных отраслей на базе структурно-логического и статистического анализа является перспективным направлением дальнейших исследований.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Кавун С.В. Концептуальная модель системы экономической безопасности предприятия: / С.В. Кавун // Науковий журнал Економіка розвитку. Харків. ХНЕУ. — 2007. — Вип. № 3(43) — С. 97 – 101.
2. Довбня С.Б. Диагностика уровня экономической безопасности предприятия / С.Б. Довбня, Н.Ю. Гичова // Финансы Украины. — 2008. — № 4. — С. 88-97.
3. Геєць В.М. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / [В.М. Геєць, М.О. Кизим, Т.С. Клебанова, О.І. Черняк та ін.]. — Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006. — 240с.
4. Туріло А.М. Методика оцінки виробничої безпеки підприємства / А.М. Туріло, С.В. Капітула // Актуальні проблеми економіки. — 2007. — № 3. — С. 137 – 143.
5. Тумар М.Б. Основи економічної безпеки підприємства / М.Б. Тумар. — К.: Хай-Тек Прес, 2008. — 232 с.
6. Поважний О.С. Антикризове управління економічною безпекою: моногр. / О.С. Поважний, Н.М. Ткачова, В.Л. Пілюшенко. — Донецьк: ВІК, 2010. — 310 с.
7. Портер М.Э. Конкуренція / М.Э. Портер. — М.: Издательский дом „Вильяис”, 2005. — 608 с.
8. Макаренко І.О. Критерії економічної ефективності роботи підприємства в умовах антикризового управління / І.О. Макаренко // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — №7. — С. 121-125.

УДК 330.341.1

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ РЕЗУЛЬТАТІВ ЙОГО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ковтуненко К.В.

Розглянуто способи використання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства. Визначено особливості використання промисловим підприємством результатів його інноваційної діяльності. В залежності від виду способу, простежено результати використання інновацій. З позиції інноваційного розвитку визначені найбільш ефективні способи використання результатів інноваційної діяльності.

Ключові слова: *результат інноваційної діяльності, способи використання результатів інноваційної діяльності, інноваційний розвиток, практичне використання інновацій, тривалість використання інновацій.*

Промислове підприємство використовуючи інтелектуальний потенціал в процесі своєї інноваційної діяльності отримує певні результати - інноваційну розробку (інновацію). В залежності від існуючих умов та власних цілей, підприємство обирає спосіб використання власної інноваційної розробки, однак не завжди обраний спосіб забезпечує її практичну реалізацію та є найефективнішим для самого підприємства, тому визначення найбільш ефективного способу використання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства є дуже актуально.

Питання розвитку інноваційної діяльності в сучасних умовах дуже актуальні та інтенсивно висвітлюються в Україні, в працях вітчизняних науковців: В. Александрової, Л. Антонюка, Ю. Бажала, М. Войнаренка, В. Гейця, В. Соловйова та інш.

Мета статті: виявлення особливостей способів використання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства та визначення найбільш ефективних, що забезпечать інноваційний розвиток.

Існують різні способи використання результатів інноваційної діяльності. Сьогодні згідно міжнародного досвіду можна виділити три способи використання результатів інноваційної діяльності в основу яких покладено правоволодіння інновацією [1]: самостійне використання; переуступка частини права власності (сумісне використання); повна передача прав власності на інновацію, рис. 1.

Обравши спосіб самостійного використання інновації, підприємство повинно враховувати, що для її успішного впровадження потрібні значні ресурси: трудові, фінансові та часові. Повернення інвестицій, що вкладені в практичну реалізацію інноваційної розробки та збільшення частки ринку можливі лише в довго-чи середньостроковій перспективі. Крім того, навіть при найбільш ефективній організації виробництва існує ризик того, що продукція не буде затребувана потенційними споживачами.

Рис.1. Способи використання результатів інноваційної діяльності на основі правоволодіння інновацією (на основі [1])

Спосіб сумісного використання інновації або повна передача прав власності на інновацію надають підприємству можливість повернути витрачені інвестиції на розробку інновації в короткостроковому періоді [2]. При продажу ліцензії підприємство «віддає» частину ринку ліцензіату, але отримує стабільний невеликий дохід у вигляді роялті, а також додаткові можливості по просуванню інновації, в тому числі і на нових ринках за рахунок ліцензіата. Повний продаж всіх прав на інновацію надасть підприємству отримати значний прибуток, порівняний з доходом від власного виробництва (в залежності від значимості інновації), але він буде носити разовий характер, крім того прав на використання власних розробок у підприємства не залишиться.

Промислове підприємство може обрати один з значених способів використання результатів інноваційної діяльності або їх певну комбінацію [3].

На нашу думку, найбільш ефективним способом використання результатів інноваційної діяльності що забезпечить промислому підприємству інноваційний розвиток є тривале практичне використання інновації, яка характеризується стійким попитом, створює інтелектуальний капітал та надає можливість отримання стабільного доходу. Представлена раніше класифікація способів використання результатів інноваційної діяльності в основу якої покладено право власності на інновацію, не зазначає який зі способів забезпечить її тривале практичне використання. Тому розглянемо способи використання промисловим підприємством результату інноваційної діяльності з позиції його тривалості, до яких відносяться: однократне та тривале використання інновації, рис.2.

Однократне використання - це разове використання результату інноваційної діяльності промисловим підприємством, яке може однократно забезпечити його фінансовим прибутком або причинити збитки. Якщо зазначений спосіб співвіднести з розглянутою раніше класифікацією, тоді однократне використання може здійснюватися самостійно підприємством або на підставі повного продажу авторських прав.

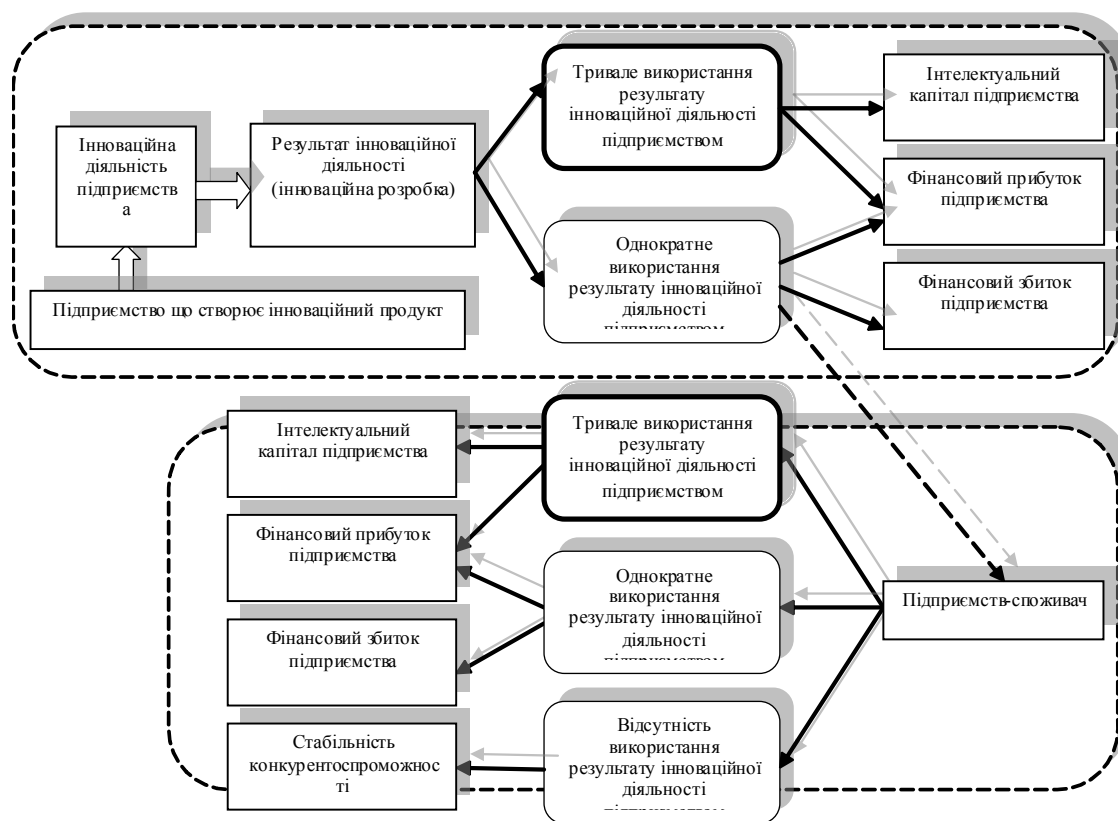

Рис.2. Способи використання результату інноваційної діяльності з позиції тривалості

(авторська розробка)

Однократне використання результату інноваційної діяльності можливо, коли:

- промислове підприємство переоцінив свої можливості самостійно впроваджує інноваційну розробку, що може призвести до фінансових збитків та її консервації;
- промислове підприємство не має можливості або незацікавлено впровадити інноваційну розробку самостійно, тому повністю продає своє право власності іншим особам, отримуючи таким чином разовий дохід. До інших осіб можуть бути віднесені підприємства, для яких інноваційна розробка представляє загрозу їх конкурентоспроможності. У такому випадку, метою придбання авторських прав може бути як забезпечення стабільності конкурентних переваг за рахунок консервації інноваційної розробки, так й їх збільшення шляхом впровадження інноваційної розробки. Останнє забезпечить тривалість використання результату інноваційної діяльності, але не промисловим підприємством що створило інновацію, а підприємством що її придбає. Тобто однократне використання інноваційної розробки промисловим підприємством може стати передумовою її тривалого використання для інших підприємств.

Зазначений спосіб в розглянутих варіантах для промислового підприємства що створило інноваційну розробку не забезпечує формування інтелектуального капіталу та ефективного практичного використання інновації.

В основу тривалого використання покладено практичне використання результату інноваційної діяльності впродовж певного періоду часу. Тривале використання може здійснюватися самостійно підприємством або на підставі часткового продажу авторських прав. Тривале використання результату інноваційної діяльності промисловим підприємством можливо, коли:

- інноваційна розробка відповідає цілям підприємства та з урахуванням існуючих умов може бути впроваджена в діяльність;
- підприємство взагалі не планує впровадити інноваційну розробку у свою діяльність (розробка є додатковим результатом інноваційної діяльності, якій не відповідає профілю підприємства або впровадження не можливе або недоцільне на цьому підприємстві) але інноваційна розробка має попит на ринку, що є основою вибору ліцензійних умов її реалізації. Практичну реалізацію інноваційної розробки забезпечить підприємство (ліцензіат), яке отримає право її тривалого використання на умовах ліцензійного договору.

Тривале використання результату інноваційної діяльності забезпечить промислове підприємство отриманням фінансового доходу протягом тривалого періоду часу та одночасно, формування інтелектуального капіталу. Таким чином, в основі тривалого використання результату інноваційної діяльності полягає його практична реалізація, яку здатні забезпечити як промислове підприємство, так й інші зацікавлені підприємства [4].

Розглянуті способи використання результатів інноваційної діяльності забезпечують промислового підприємству: фінансовий прибуток або збиток; формування або ні інтелектуального капіталу; практична реалізація або консервація; інноваційний розвиток або стагнація. З урахуванням зазначеного, сформована таблиця 1, що надає можливість здійснити вибір найбільш оптимального для промислового підприємства способу використання інновації.

Таблиця 1

Способи та результати використання інновації промисловим підприємством

Результати використання інновації	Способи використання інновації промисловим підприємством			
	Однократне		Тривале	
	Власне використання	Повна передача прав власності на інновацію	Власне використання	Сумісне використання
Фінансовий результат	Збиток	Разовий прибуток	прибуток	прибуток
Створення інтелектуального капіталу	Ні	Ні	так	так
Інноваційний розвиток	Ні	Ні	так	так
Практична реалізація	Ні	Ні	так	так

(авторська розробка)

З усіх розглянутих способів використання результатів інноваційної діяльності з позиції інноваційного розвитку промислового підприємства найбільш оптимальним на наш погляд є спосіб тривалого використання інновації у всіх його варіантах, тому що інноваційний розвиток на рівні підприємства відбувається тоді, коли інноваційна розробка підприємства має тривалу практичну реалізацію.

Таблиця 2.

Результати однократного використання інновації

Результати використання інновації	Повна передача прав власності на інновацію		
	Результат для промислового підприємства	Результат для підприємства-споживача	
		з метою впровадження	з метою стабільності конкурентних переваг
Фінансовий результат	Разовий прибуток	Прибуток	Витрати
Створення інтелектуального капіталу	Ні	Так	Ні
Інноваційний розвиток	Ні	Так	Ні
Практична реалізація	Ні	Так	Ні
Конкурентні переваги	-	Збільшення	Стабільність

(авторська розробка)

На державному рівні інноваційний розвиток є результатом: діяльності промислових підприємств, яка полягає в створенні інновації та її впровадженні у практичну діяльність; практичного використання придбаної інновації підприємством-споживачем. Тобто інноваційний розвиток країни є сукупним результатом тривалої практичної реалізації інновацій будь-якими учасниками ринкових відносин. З даної позиції до зазначених способів можливо віднести ще й спосіб однократного викорис-

тання промисловим підприємством інноваційної розробки, який перетворюється на спосіб тривалої практичної реалізації при умовах повної передачі прав власності на інновацію з метою її впровадження підприємством, що придбало інноваційну розробку (підприємство-споживач), табл.2.

Однак, якщо промислове підприємство здійснить вибір на користь цього способу, не має жодних гарантій того, що практична реалізація інновації здійсниться (ефективність використання результату інноваційної діяльності визначити дуже складно). Це обумовлено, зокрема неможливістю достовірно визначити ціль придбання авторських прав на інноваційну розробку підприємством-споживачем.

Промислові підприємства які створюють інновацію мають першочергове право вибору способу її використання. Однак обраний спосіб не завжди є найефективнішим для самого підприємства. Крім зовнішніх факторів, на вибір способу використання інновації значно впливають внутрішні фактори діяльності підприємства, до яких відносять: наявність фінансових, виробничих, кадрових та інших необхідних ресурсів.

ВИСНОВКИ

З урахуванням особливостей розглянутих способів використання результатів інноваційної діяльності визначено, що найбільш ефективними є способи, які надають можливість тривалої практичної реалізації інновації усіма учасниками ринкових відносин що забезпечує їх інноваційний розвиток.

Необхідно створити оптимальні умови, які забезпечать тривале практичне використання результатів інноваційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ляшин А. Стратегии коммерциализации инноваций — мост между инноватором и бизнесом - [Электронный ресурс]: / Экономика и жизнь. — 2011, №36 (9402). Режим доступа: URL:<http://www.eg-online.ru/> (дата звернення: 27.02.2012).
2. Інноваційний розвиток промислових підприємств: аналіз та оцінки: [моногр.] / [М. П. Войнаренко., А. В. Череп, Л. Г. Олейнікова, О. В. Череп.]. — Хмельницький: ХНУ, 2010. — 437 с.
3. Антонюк Л.Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: [моногр.] / Л.Л. Антонюк, А.М. Поручник, В.С. Савчук. — К.: КНЕУ, 2003. — 394 с.
4. Ковтуненко К. Комерціалізація результатів наукової діяльності / К.Ковтуненко, О.Ковалик // Економічний аналіз: зб. наук. праць Тернопільського національного економічного університету. — Тернопіль: Видавництво Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», — 2011. — Вип. 9, Ч.2. — С.237— 239.

УДК 005.7:005.94

ПОДХОД К ФОРМИРОВАНИЮ СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ МАРКЕТИНГОВЫМИ КОМПЕТЕНЦИЯМИ ПРЕДПРИЯТИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Цона Н.В.

Рассмотрены существующие подходы к толкованию термина компетенции, сформулировано понятие маркетинговая компетенция. На основе проведенных исследований предложен алгоритм формирования стратегии управления маркетинговыми компетенциями. Обоснованы его основные этапы.

Ключевые слова: компетенции, маркетинговые компетенции, управление, знания, навыки.

Развитие современных предприятий сопряжено со стремительными изменениями, происходящими во внешней среде функционирования предприятия, в связи с этим основной задачей управляющего воздействия является не только адаптация к ним, но и максимальное использование